

Bütçe kanun tasarısı Maliye Bakanınca kamu oyuna açıklanarak TBMM'ine sunuldu. Bütçelerin "Hükümetlerin ekonomiye ilişkin niyetlerini açıkladığı belgeler" olarak tanımlandığını bilirsek önemini daha iyi anlayabiliriz. Bu anlamda Türkiye bütçesine pek önem verilmediğini biliyoruz. Başlangıçta verilen mesajları ile yıl içinde ve sonunda gerçekleşenler arasındaki farklar tolerans sınırları dışında sapmalar gösterir bu da sık sık tekrarlanırsa o hükümetlerin ekonomi politikalarına bütçelerine güven duyulmaz. Mutlaka sapmalar olur, hedefler yıl sonunda Türkiye'de olduğu gibi yüzde 120'lere yüzde 130'lara varan sapmalar gösteriyorsa burada ciddi anlamda bütçe yapılıp yapılmadığı sorusu sorulmalıdır.

Çağdaş toplumlarda tartışılan, kesinleşmiş bütçe hesaplarıdır. Demokratik toplum kesin verilerden hareketle hesap sorma geleneğini benimsemiş toplumdur.

1997 yılı bütçesi 6 katrilyon 207 trilyon olarak bağlanmıştı. Yeni Bütçe 14 katrilyon 793 trilyon. Ülkemizin gelişmesi, tarım toplumundan bilgi toplumuna geçmesi için olmazsa olmaz koşulu "yatırımlar"dır.

Geçen yılki bütçede yatırımlara ayrılan pay bütün bu amaçların hedeflenmesinin söz konusu olmadığını ortaya koyuyordu. Çünkü yatırımlara ayrılan pay bütçenin yüzde 8'i idi. Şimdi bu oran bir puan daha gerileyerek yüzde 7'ye düşmüş. Türkiye çağdaş ülkeler seviyesine ulaşmak ülküsünden vazgeçtiğini ilan eder gibi...

Geçen yıl bütçenin yüzde 53'ü transfer ödemelerine ayrılmış, bu sene bu oran yüzde 60'a fırlamış. Biliyorum ki bu oranın da büyük bir kısmı faiz ödemelerine ayrılarak bu kalemden karşılanan sosyal güvence sistemi açıkları, Kit zararları ve tarım subvansiyonları bile faiz ödemelerinin altında kalıyor. Hükümetin kaynak üretmek gibi bir sorunu olmadığını görüyoruz. Bir yandan "vergi toplamamak" için direniyor. Hala beş kişiden sadece biri vergi veriyor. Ayakta kalmak için de ya borçlanıyor ya para basıyor. Sürekli borçlandığı için de borç faizleri kabardıkça kabarıyor.

1997'de maaşlar bütçenin yüzde 37'sini oluşturmuş. Bu sene yüzde 23'e gerilemiş. Devlet kesiminde çalışanların aldıkları maaşlar reel olarak azalıyor.

Bu rakamlar devletin gittikçe kımıldayamaz hale geldiğini gösteriyor. Bütçenin yüzde 60'ı borca yüzde 23'ü maaşa, yüzde 7'si yatırıma yüzde 10'u da bürokrasinin günlük giderini karşılamaya gidiyorsa tehlike sınırının aşılmış olduğu açıkça görülür. Başınızı iki eliniz arasına alıp bütçeyi düşünürseniz devletin paralizi olduğunu da görürsünüz.

Washington Yeryüzü Deneme Enstitüsü'nün yaptığı araştırmaya göre yeryüzünde çıkarılan altının %85'i mücevherat için kullanılmaktadır. Ve şu anda yeryüzündeki en büyük çevre katliamı altın arayıcıları tarafından yapılmaktadır. Altın kolyeler için, dağlarımızı ekolojik sistemlerimizi, insan hayatını satıyoruz. Çok uluslu altın tekelleri, tam on yıldır ülkemizde faaliyet halinde.

Devlet, mafya, siyaset üçgeni iktidarını bu hükümet döneminde de sürdürdü. Susurluk ve uyuşturucu trafiğinin sanıkları, Metin Göktepe davası sanıklarının bir kısmı tutuksuz yargılanmak üzere salıverildiler. Serbest dolaşmaya başlayan zanlılar gövde gösterisi yaptı, meydan okudu. Şeriatın ve Susurluk koalisyonunun üstüne gitmek üzere kurulmuş hükümetin özellikle çetelere karşı etkin olmadığını izliyoruz.

"Ölmek zor değil" gerçekte zor olan barış içinde yaşamaktır. Barışın, savaştan daha iyi olması kadar, daha çok çaba istemesinin temelindeki neden de budur işte.

U. Dönüş